

Asia: VN/1631/2020-LVM-117

Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi liikenteen palveluista annetun lain, tieliikennelain 155 §:n sekä ajoneuvolain 25 ja 27 a §:n muuttamisesta (taksisääntelyn korjaus)

Nykytilan arviointi

Huomionne esityksen nykytilan arviointia koskevasta luvusta 2:

Erytisryhmiin kuuluvat ihmiset ovat kokeneet, että taksien turvallisuus on heikentynyt lainuudistuksen jälkeen. Neuvontapalvelussa korostuvat vammaisten taksipalveluiden käyttäjien turvattomuuden tunteet, kuljettajien erityisryhmien kanssa toimisen tiedon ja käytännön taidon puutteet. Asiakkaat kertovat kovakouraisesta avustamisesta ja väärin kiinnitetyistä pyörätuoleista, joiden vuoksi on tullut vammoja ja kivun kokemuksia.

Myös epävarmuus siitä tuleeko etukäteen tilattu taksi ajoissa tai tuleeko lainkaan heikentää asiakkaiden turvallisuuden kokemusta.

Taksipalvelujen laatu ja turvallisuus

Huomionne erityisryhmien kuljettajakoulutusta koskevasta ehdotuksesta (liikennepalvelulain 26 a §) ja sen perusteluista:

Pakollisesta kuljettajakoulutuksesta tulee saada riittävät perusteet erityisryhmien kanssa toimimiseen. Sen lisäksi erityisryhmien kuljettajakoulutuksella voisi saavuttaa laaja-alaisesti erilaisten erityisryhmien ja ihmisten yksilöllisten tarpeiden huomioimiseen liittyviä erityiskysymyksiä. Eryteisesti esteettömiä ajoneuvoja käyttävät asiakkaat ovat usein hyvin riippuvaisia kuljettajan riittävästä osaamisesta.

Julkisesti kustannettujen taksipalvelujen kuljettajilla olisi syytä olla erityisryhmien kuljettamiseen tarkoituksenmukaiset tiedot ja taidot, vaikka erityisryhmien kuljettajakoulutus olisikin vapaaehtoinen. Tämä tulisi olla kilpailutuksen ehtona, joka kannustaisi tarpeenmukaiseen

kouluttautumiseen. Suoritusmerkinnän rekisteröinnistä olisi silloin koulutuksen suorittaneille kuljettajille etua.

Koulutuksessa voitaisiin myös hyödyntää vammaisjärjestöjen kokemuskouluttajia.

Huomionne erityisryhmien kuljettajakoulutuksen ja yrittäjäkoulutuksen koulutusorganisaation hyväksymistä, velvollisuuksia ja valvontaa koskevasta ehdotuksesta (liikennepalvelulain 35 a §, 35 b §, 36 a §, 36 b §, 193 a §) ja sen perusteluista:

On tärkeää, että koulutuksen antajan tilat ja koulutuksessa käytettävät välineet ovat riittävät ja yhtenäiset koulutuksen antajien kesken. Siten on kannatettavaa lisätä viranomaisvalvontaa koulutuksen tasaisen laadun takaamiseksi.

Erityisryhmien kuljettajakouluttajalla tulisi olla laaja-alainen kokemus erityisryhmien kuljettamistyöstä, koska erityisryhmään kuuluvilla on erilaisia tuentarpeita ja toimintakyvyn haasteet ovat yksilöllisiä.

Huomionne taksikuljettajan ajoluvan myöntämiseen vaikuttavien sakkorekisteristä ilmenevien tekojen karenssiajan muutosta koskevasta ehdotuksesta (liikennepalvelulain 25 § 3 mom.) ja sen perusteluista:

-

Huomionne taksikuljettajan ajoluvan väliaikaista todistusta koskevasta ehdotuksesta (liikennepalvelulain 25 § 5 mom.) ja sen perusteluista:

-

Huomionne taksikuljettajan ajoluvan uusimisen ajankohtaa koskevasta ehdotuksesta (liikennepalvelulain 26 § 2 mom.) ja sen perusteluista:

-

Huomionne taksikuljettajan kokeen sisältöä ja Liikenne- ja viestintäviraston roolia kokeen järjestäjänä koskevasta ehdotuksesta (liikennepalvelulain 25 a §) ja sen perusteluista:

Pakollisessa taksikuljettaja kokeessa tulisi olla kattava erityisryhmiä koskeva osuus, jolla voitaisiin lisätä erityisryhmien turvallisuuden kokemusta takseissa. Erityisryhmiin kuuluvat kulkevat myös omaehtoisesti takseilla kuluttaja-asiakkaina ja monet käyttävät tavanomaisia henkilöautoja matkoillaan. Harvoinkin tehtäviä erityisryhmän kuljetuksia pitää osata tehdä oikein, koska erityisryhmään kuuluvilla ihmisillä ei ole aina mahdollisuuksia valita kuljettajaa ja palvelun tuottajaa. Myös taksikuljettajakoulutuksen olisi tarkoituksenmukaista sisältää käytännön harjoitteita erityisryhmien kanssa toimimisesta. Riittävä osaaminen erilaisten tilanteiden kohtaamiseen on hyödyksi kuljettajille.

Vaikka paikallistuntemusta ei ole tarkoituksenmukaista mitata asemapaikkasääntelyn poistuttua, olisi hyvä tiedostaa, että paikallistuntemus lisäisi taksipalvelun laadun ja asiakkaiden turvallisuuden kokemusta. Paikallistuntemusta sisältävää koulutusta olisi hyvä olla tarjolla.

Huomionne taksinkuljettajan kokeen koesuorituksen hylkäämistä ja osallistumiskieltoa koskevasta ehdotuksesta (liikennepalvelulain 246 a §) ja sen perusteluista:

-

Taksipalvelujen saatavuus

Huomionne liikkumispalvelun tarjoajan tietojen toimitusvelvollisuutta koskevasta ehdotuksesta (liikennepalvelulain 179 §) ja sen perusteluista:

Taksien saatavuutta on tärkeää pystyä seuraamaan: saako ylipäätään tilatun taksin, missä ajassa sen saa, aiheuttaako taksien viiveet myöhästelyä sovituista menoista, tuleeko asiakkaita ohjeistaa paremmin tiettyihin aikoihin liittyvien haasteiden suhteen, saako tarpeitaan vastaavan avun ja kaluston. Tilastotietoa on tärkeää saada kattavammin, mutta myös muunlaiset tiedonkeräykset, kuten käyttäjäkokemukset ja palveluissa havaittavista ongelmista tehdyt ilmoitukset ovat tärkeitä.

Aikaisemmin tehtyjen kyselyiden perusteella (mm. Traficom) erityisryhmien kokemukset epäkohtien ilmoittamisesta ja valittamisesta eivät ole johtaneet positiivisiin vaikutuksiin, jonka vuoksi he saattavat ilmoittaa kokemistaan hankaluuksista vähemmän kuin olisi syytä.

Noin 40 prosenttia taksialan liikevaihdosta tulee julkisen sektorin hankkimista tai korvaamista kuljetuksista (koulukyydit, kela-kuljetukset, sosiaalihuollon ja vammaispalveluiden kuljetuspalvelut). Myös niiden saatavuutta on seurattava säännöllisesti.

Myös välityskeskusten toiminnan laadullista yhdenvertaisuutta ja osaamista erityisryhmien palveluissa olisi syytä seurata.

Harmaan talouden torjunta taksialalla

Huomionne taksikyydeistä kerättäviä ja tallennettavia vähimmäistietoja koskevasta ehdotuksesta (liikennepalvelulain 15 a §) ja sen perusteluista:

-

Huomionne taksamittareiden sekä muiden laitteiden ja järjestelmien käyttämisestä koskevasta ehdotuksesta (ajoneuvolain 25 § 2 mom. ja 27 a § 2 ja 4 mom.) ja sen perusteluista:

-

Huomionne ehdotuksesta koskien yritys- ja yhteisötunnuksen asettamista taksiliikenneluvan myöntämisen edellytykseksi (liikennepalvelulain 6 § 1 mom. 9 kohta) ja sen perusteluista:

-

Huomionne taksiliikennelupa-asiakirjan ajoneuvossa mukana pitämistä koskevasta ehdotuksesta ja siihen liittyvästä taksinkuljettajan vastuuta koskevasta ehdotuksesta (liikennepalvelulain 151 § 1 mom. 8 kohta ja 2 mom. 1 kohta, 268 § 1 mom. 2 kohta) sekä niiden perusteluista:

-

Huomionne taksinkuljettajan vastuuta koskevasta ehdotuksesta liittyen ajoneuvossa matkustajan nähtävillä pidettäviin tietoihin (liikennepalvelulain 151 § 2 mom. 2 kohta, 268 § 1 mom. 2 kohta) ja sen perusteluista:

-

Huomionne taksivalaisimen käyttövelvollisuutta ja siihen liittyviä poikkeuksia koskevasta ehdotuksesta (tieliikennelain 155 §) ja sen perusteluista:

-

Huomionne yrittäjäkoulutusta ja yrittäjäkoetta koskevasta ehdotuksesta (liikennepalvelulain 6 § 1 mom. 10 kohta ja 2 mom. 8 kohta, 6 a §) ja sen perusteluista:

-

Taksipalveluiden hinnoittelu

Huomionne taksipalvelujen hinnoittelurakennetta koskevasta ehdotuksesta (liikennepalvelulain 152 § 2 mom.) ja sen perusteluista:

-

Huomionne esimerkkimatkan hinnan ilmoittamista ja hinnasta sopimista koskevasta ehdotuksesta (liikennepalvelulain 152 § 3 ja 4 mom.) ja sen perusteluista:

-

Huomionne erityisryhmille suunnattujen lisäpalvelujen enimmäishintaa koskevasta ehdotuksesta (liikennepalvelulain 152 § 5 mom.) ja sen perusteluista:

Erityisryhmät käyttävät taksipalveluita julkisesti rahoitettujen kuljetusten lisäksi myös kuluttaja-asiakkaina. Erityisryhmille suunnattujen palveluiden lisähinta saattaa rajoittaa vammaisten ihmisten omaehtoisten taksimatkojen hankkimista. Jos hintataso kohoaa kohtuuttomasti ei palvelujen käyttö ole yhdenvertaista muiden palvelun käyttäjien kanssa.

Vaikutusten arviointi

Huomionne esityksen vaikutusten arviointia koskevasta luvusta 4.2:

-

Voimaantulo ja siirtymäsäännökset

Huomionne esityksen voimaantuloa ja siirtymäsäännöksiä koskevasta luvusta 9:

-

Muita huomioita esitysluonnoksesta

Huomionne muista mahdollisista asioista:

-

Voltti Katja
Lihastautiliitto ry - Sosiaaliturva-asiantuntija